

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы
(кромъ рускихъ святъ) о 5-й год. поп. Литер додатокъ
„Библіогена наїзнам. повѣстей” виходить по 2 печат ар-
кушъ кождого 1б-го и послѣднаго дня кождого мѣсяця.
Редакція и Адміністрація подъ Ч. 44 улиця Галицка
Рукописи звертаються лишь на попередне застереженіе.
Оголошення принимаются по цѣнѣ 6 кр. отъ одного
строчки печатной, въ рубр. „Надбслане” по 20 кр. а. въ
Рекламація неопечатаній вольни отъ порта.

Не легковажно нынѣшніе хвилѣ!

III.

Польске „Towarzystwo ochrony własności ziemskiej“ — котрого явно выголошени и утасеній цѣли мы показали въ попереднѣмъ числѣ, а котре ще въ додатку узурпувало собѣ назву „krajowe“, посля шовинистичнаго пониманія „краевый = польскій“, бо прецѣнь мѣжъ основателями Товариства нема анъ одпѣсѣннаго Русина *), — се Товариство захопило насъ Русиновъ безъ такои отповѣднои организаціи въ экономичнѣмъ взглядѣ, котра могла бы тому товариству поставить рѣвновагу. Одна газета руска, забравши въ дѣлѣ того Товариства голосъ и вказавши на то, що мѣжъ основателями Товариства самѣ Поляки, а „не запросили“ въ одного Русина, падѣсся, що кождый Русинъ буде въ виду сего товариства „якъ найбѣльше осторожнымъ“. Ну, о тѣмъ чей-же нѣхто не може сумнѣватися, — але „осторожности“, хочь-бы и „якъ найбѣльшои“ тутъ не досыть. Въ тѣмъ то й лихо, що мы Русины перазъ обмежаемося на мало значущу „пассивну осторожность“ въ такихъ дѣлахъ, де треба „активнаго противдѣлani“...

Рекринація пѣчного вправдѣ нынѣ не помогутъ, але все таки годится съ жаленьемъ сконстатувати, що дѣятель нашей за давній-шихъ „добрыхъ“ часівъ, коли правительство инакше относилося до Русиновъ, якъ нынѣ, мало звертали уваги на господарско-економичну и фінансову организацію Русиновъ, а тымчасомъ Поляки все захопили въ свои руки. Великій то грѣхъ, що Русини въ тыхъ „давніихъ добрыхъ часахъ“ не постаралися о концесію на руску асекурацію, — що нынѣ показалося таکъ даже труднимъ, — що не заводили по краю товариствъ задатковыхъ, щадниць и т. д., — що не заснували свого Товариства господарскаго, котре дбало-бы про поднесенье дробнаго рольництва и було за-

*) До комитету, що займається основаньемъ
того „краевого“ Товариства належать по.: кн.
Адамъ Сапѣга, Ярошинській (звѣстный колониза-
торъ Мазурѣвъ коло Оттывіt), Брыкчинській,
Яблоновскій, Цѣлецкій, Орлецкій, д-ръ Мархвац-
кій, д-ръ Згурокій, д-ръ Тиль, д ръ Кшижанов-
скій и гр. Сципіо.

РУСИНЫ

подъ взглядомъ этнографичнымъ, языковымъ, историчнымъ и литературнымъ.

Перекладъ статі д-ра Ом. Огоновскаго

(Дальше.)

2) Отродженье клясничныхъ отудї въ Европѣ якъ и доба нѣмецкой церковной реформаціи мали на полуднево-заходну Русь на столько впливу, что тутъ бралися до перекладу Біблія и появился граматично-лексикальный письма. За першій перекладъ Бібліи взялся Францъ Скоринъ зъ Полоцка, докторъ медицины, который въ Виттенбергѣ мавъ познакомитися съ Лютеромъ и Меланхтономъ. Онъ живъ въ Вильнѣ и переложивъ Старый Завѣтъ въ Вульгаты на мало-русскій языкомъ, который представляетъ мѣшанину бѣлорусского нарѣчія съ церковно-славянскими формами и конструкциями. Ба по при томъ подыбутются въ оѣмъ перекладъ польонизмы, а назѣты чехизмы. Однакожъ на всякий способъ сей перекладъ Бібліи бувъ великанськимъ предпринятіемъ, бо Скоринъ переложить тутъ старѣ занесеніи формы закостенѣлого византизму и Біблію перекладавъ „для доброй науки простолюдія“ Осівши въ р. 1517 въ Празѣ, займався печатаціемъ сихъ Біблій въ рр. 1517, 1518 и 1519. Потому вернувшись въ Вильну, и казавъ 1525 р. печатати Псалтырь и Акаѳистникъ, а ошിся (1525—1528) Дѣлнія апостольскія.

Давно однакожъ, що зроблений въ р. 1556—1561) перекладъ чотирехъ Евангелістовъ зъ старо-болгарскаго на рускій языкъ и до сихъ

ESTÉJITO

ступникомъ и речникомъ єго передъ централь-
нимъ правительствомъ и репрезентациими
краю... а про все те подбали и постаралися
Поляки — и великою частею нашихъ капи-
таловъ орудуютъ нынѣ въ свою користь и
матеріальну и политичну. Нашій люде, очевид-
но, не мали ясного розуміння того, що не
лише въ політичномъ але і въ економичномъ
та фінансовомъ взглядѣ „громада великий чо-
ловѣкъ“ — і що хотій нема у насъ верствы
пашовъ съ великими капиталами, то за то
суть у насъ масы властительвъ дрбныхъ
капиталовъ, котрій такъ само добре дадутся
спожиткувати на велику користь народну,
коли толькo, розумівесь, ужіесь отновъдного
способу.

Се показалося при інституції „Народної
Торговлї“, котра нынѣ веде дѣло — сороз-
мѣро до часу свого істновання — на велику
скалю. На чѣмъ „Народна Торговля“ стоїть?
На дрбныхъ удѣлахъ по 10 зр., якій може
зложити і не конче заможный селянинъ і мѣ-
щанинъ, і сельскій учитель, і урядникъ, і
священикъ. А тымчасомъ Поляки, що мають
великихъ капиталистовъ, не були въ силѣ
удержати подобної своєї інституції „Srбј-
піа“... Зъ того і виходить, що голосеніе
на тему: „у насъ нема капиталистовъ, тожъ
ми не можемо нѣчого робити на полі економі-
чномъ і фінансовомъ“, — есть безпод-
ставнимъ і перозумнимъ. У насъ суть капи-
талы, толькo роздробленій, а ними такъ само
можна орудувати, якъ і капиталами більшими.

Очевидно, не кожде предпринятьє при
дрбныхъ капиталахъ може такъ удастися, якъ
при великихъ, але яке то предпринятьє? —
спекуляції, обчислене на т. зв. „наживу“
поодинокихъ лиць, що при заснованю і ве-
деню дѣла руководятся низькими, щоденними
матеріальними інстинктами, а не патріотич-
нимъ чистымъ намѣреніемъ: помагати свому
народови, вyrвати єго зъ когтївъ чужої вы-
зыскуючої опїки і не дати єму пропадати
въ тяжкїй економичнїй неволї у чужинцївъ.
Такъ н. пр. якась інституція въ родѣ „Об-
шого рольнико-кредитного Заведенія“ пѣколи
не може мати симпатіи въ тыхъ широкихъ
масахъ нашихъ дрбныхъ капиталистовъ. Для-
чого? Бо „Заведеніє“ не будо заложене въ

якихъ цѣляхъ въ данной порѣ высшихъ, патріотичныхъ, щобъ ратувати народъ, — нѣ, оно было вѣрною копіею Банку Рустикального, засноване на такихъ самыхъ статутахъ и съ тою самою тенденцією. Дальше, предпринятье дробными капиталами, такъ само якъ и великими, не удастся, коли буде така недбала и несовѣстна господарка, якъ въ згаданомъ Заведенію, де дѣялися середъ бѣлого дня простѣй крадежи, а люде, що на то дивилися, нѣчого не казали. Предпринятье же всяке съ патріотичною и моралью цѣлею и при разумнѣмъ та совѣстнѣмъ зарядѣ мусить удастися такъ само при нашихъ дробныхъ капиталахъ, якъ п. пр. у Поляковъ при великихъ. Се треба намъ уже разъ порозумѣти, не плакати за тымъ, чого у насъ нема, а крѣпкою, певною рукою взятися до организаціи того, що у насъ есть, а що мы, въ своїй несвѣдомости, маловажимо.

И такъ безперечно, „Towarzystwo ochrony własnoſci ziemskiej“ представляється намъ великою силою, котра при своїй програмѣ, выясненої нами въ попереднѣмъ числѣ, може Русинамъ въ Галичинѣ богато пошкодити, — але-жъ мы супротивъ неї не обмежимося на пораду лише нассивної „осторожности“ передъ великими капиталами, а скажемо съ глубокимъ пересвѣдченьемъ, що мы то само можемо и повинній зробити при помочи своихъ дробныхъ капиталовъ! А повинно то удастися намъ тымъ бѣльше, що іштенція тутъ патріотична, моральна, безъ зерна якои-небудь спекуляціи, — отже и мусить бути популярною и тѣшитися довѣріемъ, — а того то именно потрѣбно до успѣху.

Очевидно, до такої великої рѣчи не достаточна тая вузенька дорожка, на яку що передъ четырома роками ступивъ патріотъ нашъ о. В. Ружицкій изъ Сгрутына, дорожка жертвъ на выкупно земель. Се показалося наглядно за тіи роки, бо за весь часъ не збрало доси ще и 2,000 зр. И чи дивуватися тому, та нарѣкати па недостачу патріотичної жертволовності середъ Русиновъ? Нѣ, мы бы того не сказали. Жертволовность у насъ не выгасла отъ часу славного подвигу здигнення изъ жертвъ „Пародного Дому“ — чого свѣткомъ жертвъ на буасы зонти сти-

пепдійній, и т. д., — але до всякої цѣлі
есть своя дорога и треба еи выбрать. „На-
родна Торговля“ нынѣ вже на дорозѣ поваж-
ного розвою, а коли-бъ Русини, замѣсть за-
вязати товариство на удѣлахъ, були почали
збирати на ю жертвы, — де бы мы теперь
були съ „Народною Торговлею“? Не по-
мылимося, коли скажемо, что були-бъ мы такъ
само далеко, якъ съ фондомъ, па выкупно
земель. И тіи 1500 зр., якій збралъ о. В.
Ружицкій дорогою жертвъ, колько они
коштували его заходовъ, и трудовъ! На таке
посвященіе бувъ способный такій патріотъ,
якъ о. В. Ружицкій, але нынѣ вже и самъ
мусить побачити, что якъ-небудь дорога
„жертвъ“ на выкупно земель найбóльше
набріотична, але конецъ ковцемъ дуже недо-
статочна. Що значать нынѣшній хочь-бы и
повній 2000 зр. супротивъ 100.000 зр. за-
кладового капиталу, а 500.000 зр. поруки
польского Товариства охороны власности
земской?

Проектъ Шаршила

до закона о языке державы

Въ радѣ державной мотивувавъ д. 12 л. марта пос. Шаршмидъ свой проектъ до закона о языцѣ нѣмецкому яко державному. Важнѣйшии параграфы сего проектузвѣстныи вже нашимъ читателямъ въ ч. 12 „Дѣла“ с. р. Проектъ стремить именно до того, чтобы въ дорою законодавчей признано языкъ нѣмецкій языкомъ державнымъ т. е., чтобы введено его у внутрѣшну службу всѣхъ урядовъ и судовъ всей державы, а навѣть, на жаданье громадъ, вроблено его выкладовымъ въ школахъ побочь выкладовыхъ краевыхъ языковъ. Проектъ Шаршмida не альтерувъ однакожъ правъ языка польского въ Галичинѣ и лишае его въ урядахъ и въ школѣ на томъ становищи, яке надали ему въ урядахъ розпоряджена центральной власти въ 1869 р., а въ школахъ уставы краевѣ. У насъ отже лишилось-бы все по старому, т. е. рускому народови не признано-бы нѣякихъ ширшихъ языковыхъ правъ въ житю публичномъ, а широкихъ правъ языка польского не обмежено-бы въ користь языка нѣмецкого.

знаяшовъ накладчика, хоть онъ въ языковомъ взглядѣ на всякий спообъ важный. Есть такъ звана „рукопись Переоспницка“, списана Михаиломъ Василевичемъ, сыномъ иротопона Сяноцкого, при помочи Григорія, Переоспницкого архимандрита. Часть сеи рукописи, именно текстъ Евангелиста Луки разомъ съ деякими пробамиъ прочихъ Евангелій, выдавъ проф. Павло Житецкій въ Кіевѣ 1878 р. Коли жъ сей интересный перекладъ Баблія не годився до друку, то князь Константинъ Василь Острожскій, ревный защитникъ народныхъ и церковныхъ правъ Русинъ, казавъ цѣлу церковно славянську Библію выпечатати въ Острозѣ на Волыни (1581). Товариство фаховыхъ людей, утворене підъ его протекторатомъ, пильнувало надъ уложеніемъ тексту при помочи найдавнѣйшихъ рукописей и выдало для православной церкви докладну Библію, а самъ князь написавъ до неї передне слово.

Що до граматичнихъ студій, то они обмежалися на учебники церковно-славянського языка. Сюди належать: Греко-церковно-славянська граматика 'Абсолютус' въ р. 1591, призначена для учениковъ Ставропигійского Ипотитута у Львовѣ, и Церковно-славянська Граматика Лазрентія Зицванія Тустановича (Вильна, 1596). Важнѣйшій есть Зицванія Словарь (Вильна 1596), въ котрому церковно-славянський слова обясняются рускими выражами та зворотами. Въ XVI столѣтю зложено и двѣ лѣтописи, именно: а) скорочену Київську лѣтопись, которую разомъ съ скороченою Новгородскою лѣтописею після такъзванихъ Супрасльской рукописи выдавъ князь М. А. Оболенский въ Москвѣ 1836 р.; б) Литовскую лѣтопись,

выдану Теодоромъ Нарбутомъ („Pamiętniki do dziejów litewskich“, Вильна 1846). Особливо ся послѣдня лѣтопись есть значнымъ дополненіемъ исторіи полуднево-захѣдной Руси ополученої съ Литвою, коли тымчасомъ принадлежный XV ото-лѣтю, проф. Игнатіемъ Даниловичемъ въ Вильнѣ 1827 р. выданный „Лѣтописець Литовскихъ Великихъ князѣвъ“ основуясь на сильно сполированой рукописи.

До наиважнѣйшихъ литературныхъ творбъ XVI отолѣтъ падежитъ „Статутъ Литовскій“. Се правотарь призволеный польскими королями, яко литовскими великими князями, на рѣчъ полуднево-захѣдной Руси сполученои съ Литвою. Статутъ сей есть въ трохъ выданяхъ. Перше зъ р. 1529 (призволене Жигмонтомъ I.) и выдавъе третє зъ р. 1588 (потвержено Жигмонтомъ III.) були выготовленій въ рускому, канцелярійномъ языцѣ, а другое выданье за Жигмента-Августа (1566) було оголошено въ польскомъ языцѣ. Сей правотарь уложили деякій фаховій люде, обзнакомленій съ римокимъ правомъ, на подставѣ стародавныхъ литовскихъ звычайвъ и установъ, при чѣмъ бувъ браный въ помочь и старо-рускій правотарь „Правда Русськая“. Литовскій Статутъ мавъ довгій часъ свою правосильнобть, ба уживано его навѣтъ по привлеченю Украины до Россіи ажъ до р. 1783. Однакожъ не треба гадати, щобъ сей Статутъ бувъ обовязуючимъ правотаремъ на цѣлой обшири Руи. Козаки мали овой власній суды и имъ було байдуже про прописы Статута Литовскаго. Большій же города користалноя ьсякими привиделыми отповѣдно до т. зв. Магдебурскаго або Саксонскаго права, котре було имъ налаго-

ще за польского правительства, а также познейше подъ российскимъ правительствомъ не утратило обовязующей силы.

XVI те столѣтіе становитъ зворотъ въ раз-
вою рускои культуры. До си бувъ церковно-сла-
вянсьокій языкъ письменнымъ языккомъ, хотя и не-
разъ мимовольно застуپувано его руокими фор-
мами словъ и конструкціями. Только дипломы и
грамоты въ XIV и XV отолѣтю були писаній
майже цѣлкомъ въ рускому языцѣ. Отъ часу пе-
рекладу Библії наставъ тутъ зворотъ въ куль-
турній житю. Почато мало-шомалу приолучуван-
ня до новостей, що появлялися въ західній
Европѣ, и набрьно переосвѣдченя, що західно-ев-
ропейска просвѣта лишає свободный просторъ ду-
ховому розвоеви свого народу, коли тымчасомъ
византійска культура веде до неоживляючои о-
кремъшности и закоostenності. Са прочутье луч-
шон будущини въ розвою духовного житя спов-
нилося въ великой часті, коли кіевокій митропо-
літъ Петро Могила заложивъ высше училище,
такъ звану колегію на взорець Краківской ака-
демії (1632). Отъ року 1589 була въ Києвѣ шко-
ла заснована церковнымъ Братствомъ для выуче-
ння грецкого, церковно-славянського, латинського
и польского языка. Церковній Братствъ дуже за-
служилися въ той часъ около поднесеня просы-
ти. Передъ воїнъ займались они дѣлами христі-
янськон милостини и складалися по-найбільше зъ
людей мирокихъ. По-при рукодѣльникахъ займа-
лися тутъ такожъ благородній паны справами цер-
ковнои громады, а треба знати, що духовенство
тогдѣшне занедбувало свои обовязки. Потому
жадуть вѣла Ератства було відмінної.

Длячого Шаршмидъ и его 116 товари-
швъвъ-Нѣмцвъ выймаютъ Галичину въ-пѣдъ
обовязуючои силы проектованого закона, легко
догадатися. Тутъ разходится передовеѣмъ о
позвысканье двохъ третыхъ голосовъ въ радѣ
державной для ухвалы закона. Внескодавцъ
суть пересвѣдченій, що автономисты пойдутъ ру-
ка объ руку противъ проектови, длятого и стара-
ютсѧ перетягнуты польскихъ пословъ на свою сто-
рону, за цѣну выимкового становища Галичи-
ны, и при ихъ помочи вразъ съ нѣмецкими
клубами всякихъ категорій перевести проек-
тованный законъ. Копію вымѣрене головно про-
тивъ Чеховъ и Словенцвъ. Централы нѣ-
мецкїи утратили въ сихъ краяхъ давнїйшу
гегемонію, а нынѣ стараются за певни уступ-
ства, даній Полякамъ и Италіянцямъ въ Даль-
матіи, отзыскати си на ново.

Пос. Шаршмидъ узнавъ въ своихъ мотивахъ проектированый законъ жизненнымъ для Австріи и застерьгся противъ замѣту, будто нимъ оскорблятся національныи чувства славиньскихъ народовъ австрійскихъ. Законъ сей скрѣпить державну единость, але не нарушить правъ поодинокихъ горожанъ, которымъ лишатся всяка свобода въ зносиахъ съ властями уживати своего краевого языка. Въ виду

того, что все съ єдніи державы европейской по-
сѣдаютъ лишь одинъ державный языкъ, ста-
новится для Австріи нагляча конечность сту-
пити на проектировану закономъ дорогу. Австрія
мусить отыскати давне свое державне стано-
виде, а се дасть си довершити лишь тымъ,
что все складовіи еи части стануть уживати
одного языка. И въ арміи запануе въ наслѣ-
докъ того бѣльша одноцѣльность и скрѣпится
австрійскій патріотизмъ. При томъ Шаршмидъ
негує историчніи права короны ческои, але вой-
шовши на Поляковъ и Италіянцѣвъ, признає
имъ впованѣ такї-жъ исторично языковіи права.
Проектъ закона Шаршміда есть бевперечно
великомъ ваги для Австріи, именно для еи вну-
трѣшнаго розвою, а евентуально принятый въ
теперѣшній формѣ, мусъвѣ-бы змѣнити въ
сущности дотеперѣшній еи устрой о характерѣ
автономичнімъ, та ще съ прикрасою феде-
ралізму. Поодинокій коронній краѣ съ выим-
кою Галичини и Далматіи утратили-бъ че-

ресь сей законъ нынѣщне свое національно-автономичне становище и уважались-бы одною одноцѣльною масою, въ котрой лишь одиницѣ т. е. горожане австрійскї посѣдали-бы въ певной мѣрѣ національно-языкову свободу. Тымъ и спинено-бъ всяке дальнѣе стремленье до Федераціи австрійскихъ коронныхъ краївъ, котре Австріи, а именно Чехамъ переказавъ пок. Палляцкій, и котрою дорогою она нынѣшла. Бувъ-бы се г҃вшучій поворотъ до давнѣйшои системы централизму въ выключну майже користь елементу нѣмецкого, сполученаго съ ущербомъ для всѣхъ Славянъ австрійскихъ. Австрія перестала-бы бути державою.

до котрои горнутся дробнѣйшии славянскій народности давтого головно, що находятъ въ нѣй поруку для своего національнаго розвою.

позвыкали право закладати школы и печатнѣ, и
мати роdъ судовництва надъ занедбуючимъ ся
духовенствомъ. За стараньемъ тыхъ Братствъ
повстали школы въ Острозѣ, Львовѣ, Вильнѣ, Ки-
евѣ, Берестѣ, Миньску и иныхъ городахъ. Слав-
ною була на той часъ заведена при Ставропигій-
скому Институту у Львовѣ братска школа, котра
отъ часу реформъ введеныхъ Іоахимомъ, патрі-
архомъ Антіохійскимъ (1585), дуже поднеслася,

такъ що утalenтованій молодцѣ звычайно удавали-
ся для своего выобразованія зъ Киева до Львова.
Колегія, що настала на мѣсце братской школы
при Богоявленській церкви въ Киевѣ, скоро пока-
залася пожиточною. По принятю церковной унії
съ Римомъ (1596) разгорѣлася борба между унія-
тами и католиками латинского обряду зъ одной
стороны, а приклонниками православной церкви
зъ другой стороны. Борцѣ обохъ спрѣвъ мусыли
быти однаково до борбы узброенными. Для того, за-
кимъ Могила здигнувъ свою колегію, православ-
ній каѳедраты духовного стану училися въ шко-
лахъ Єзуитовъ. Такій школы були въ Вильнѣ, По-
лоцку, Луцку, Барѣ, Львовѣ и въ деякихъ ін-
шихъ городахъ. По здигненю же сей колегіи
було вже лишио учащихъ до школъ єзуитскихъ,
бо Могила въ свой школѣ впровадивъ цѣлый а-
паратъ сколастичного образования съ латинскимъ
выкладовыимъ языкомъ. Вправдѣ сей способъ обра-
зования мавъ деякій хибы, але мавъ и тую свѣтлу
сторону, що тымъ чиномъ полуднєва Русь при-
близилася до культуры заходнихъ Европы.

(Дальше буде.)

Централізмъ національный висить нынѣ въ воздухъ и Шаршмидъ съ своими товари-шами хотѣвъ бы зробити его системою управы въ Австріи. Мысль се не оригинальна, разъ тому, что Австрія въ часахъ Бахдовщины стояла при той системѣ, а подобна система практикується нынѣ въ Россіи, де намѣreno „объединеніе“ въ користь велико-руского еле-менту, и въ Прусахъ, де кн. Бисмаркъ при-нявся за роботу германизаціи Познаньщины. Централы австрійскій радѣ бѣ отже и въ Австрія почати якійсь родъ унификаційной ро-боты, а короннымъ краямъ и народамъ австрійскимъ подорвати всіку основу до на-ціональной автономіи.

Только-жъ проектъ закона Шаршміда не
мусѣвъ бы конче выйти въ користь Австріи,
бо задача сей державы спочиває якъ-разъ лишь
въ пленаню, скажемо навѣть, въ голубленю
національностей — розумѣесь, съ уваглядне-
ніемъ всего, що до державного си существо-
вання конче потрѣбне и не роздробило-бъ си
завадто. Въ дальшой консеквенціи зрекає-бы
Австрія добровольно дотеперѣшнїи свои ми-
сіи въ Славянщинѣ, а супротивъ нѣмецкої
державы зaimala-бъ мимо всего, лишь под-
рядне становище.

Проектъ Шаршида уважаюмо прѣ-
лишь каменемъ, киненнымъ пѣдъ ноги Австріи
на то, щобъ она рѣшилась, чи хоче бути на
будуче державою славянскою, чи нѣмецкою.
До того, проектъ сей не полагодивъ бы націо-
нальной борбы у внутрѣ Австріи. А чей-же
головнѣйшю и дуже наглою потребою Австріи
есть якъ-разъ скоре полагодженье на-
ціональныхъ пытань въ поодинс-
кихъ коронныхъ краяхъ.

Що до нась Русиновъ спеціально, то проектъ сей лишає нашї краївї національний от-
носини зовсімъ на боцѣ. Шаршмидъ на те-
перь виймає Галичину азъ пôдъ свого проекту.
И тымъ якъ разъ проектъ сей має ще мизер-
нѣйше значеніе для всєї державы, показуясь
безъ всякої вартости и не може и не пови-
ненъ нѣколи осущитися въ видѣ системы, ко-
трої Австрія мала-бы придержуватись на бу-
дуще.

у внутрѣшнѣмъ устрою, але радикальнѣйшихъ, опертыхъ на справедливыхъ потребахъ складовыkhъ національныхъ еи частей. Австріи по треба закона о языкахъ своихъ народовъ, а не о языцѣ нѣмецкому; треба уставы, котра-бы вѣмъ народностямъ запоручила ровный языковй права и знесла всяку гегемонію языкову. Тутъ не може бути и думки о выимковомъ становиши Галичини, де языкъ польскій має супрематію и де Русини въ найдробнѣйшихъ языковыхъ справахъ мусить опиратись ажъ о трибуналы державнї.

жизненну для Австріи потребу закона о языкахъ (Sprachengesetz) и вказували на подобні закони въ Швайцарії, Бельгії, Канадѣ американській и австрійській. Для Австрії

яко конгльомерату национального есть лишь одна дорога практичною, именно: рѣвноуправлѣніе языкове съ уваглідненіемъ единости державы. Для того проектъ Шаршміда въ русского становиска мусимо рѣвно-жь уважати недовареннымъ для Австріи лѣкомъ, а при тѣмъ стрѣлою, которую вымѣрено зъ тaborу централістичнаго въ солидарность правицъ парламентарной.

Судьба сего проекту вѣстна. Его отослано при помочи польскихъ и рускихъ пословъ и деякихъ другихъ клубовъ до комиссіи, въ которой може его постигнуть смерть, або въ котрой онъ выйде не яко законъ о державномъ языцѣ нѣмецкому, але ико устава о рѣноуправлѣнію языковому всѣхъ народовъ австрійскихъ, коли кабинетъ гр. Таффого въ сей нагоды скоче скористати. Розумѣвся при тѣмъ, що мы въ руского становища мусимо а ргож запротестувати противъ всякого выключування Галичини въ-подъ загальної нормы. Розпорядженія языковї въ 1869 р. завели у насъ гегемонію языка польского, отъ котрои хочемо и мусимо высвободитись. На тѣмъ становищи стануть в пос. Ковалській въ свой коротень-кій рѣчи на дни 12 марта въ Радѣ державной, повираючи отосланье проекту Шаршміда до комиссіи. Шкода що и клубъ Русиновъ-пословъ не въживъ сей нагоды до протесту противъ дотеперъшнаго упослѣдженія руского языка въ Галичинѣ, а факты дались-бы легко прибирати. Клубъ — мончавъ, и то мабуть буда перша его акція политична!

ДОПИСИ.

Зъ Подгасцкого.

(Справа запомоги Змартвых встанциамъ бѣ
повѣта Подгайцкого). Дни 4 л. лютого с. р. вѣ-
бралася була поиная Рада повѣтова въ Подгай-
цахъ. Мирно радила она вадъ поодинокими
внесеніями, ажъ доки не прїйшло до точки, въ
которой стояло: „На одного хлопца зъ Подга-
иць, удержанованого въ интерватѣ Змартвых
встанцѣвъ квоту 300 зр.“

Поднеслись найперше три поважній голоси зъ стороны Поликова (пп. Гонашевскаго въ Товстобабъ, Яковскаго и Знамѣровскаго), въ которыхъ каждый бувъ противный тому, чтобы поять складавъ на удержанье одного хлопца ажъ 300 зр., подчасъ коли за 100 зр., который поять давъ на руску бурсу, утрумуся ажъ четырохъ хлопцѣвъ въ поятьта, отже на одно-го выпадає по 25 зр., а на Змартвыхъстаньско-го ажъ 300 зр. Для того Змартвыхъстаньске выхованье мae бути лѣще отъ руского въ Бережанъ? Говорили и наші „противъ“ — але то не дивница. Прійшло пoдъ голосованье и поднеслося всего 6 рукъ „за“, а прочій „противъ“ — и внесенное упало.

Потомъ зачалась дебата надъ дальними
внесенями, ажъ тутъ выходить зъ салѣ пер-
шій кс. вралатъ Кершка, а за нимъ и прочі
его приверженцѣ, на которыхъ би моргнувъ,
даючи знакъ до отходу и здекомплетованія Ра-
ды. Що п. маршалокъ накликувавъ ихъ, що
напросився, — не помогло, они не вернули. И
такъ по довшой паваѣ, хотяй не оголошено
замкненія чи перерви засѣданія, радни розбі-
шилися. Мовъ тѣ дѣти побавились, — нѣхто не
оголосивъ замкненія Рады.

Ажъ тутъ на 3 л. марта скликано зновъ нову Раду повѣтову. Мы гадали, що логика и такъ парламентарный накажутъ п. маршалкови e tutti quanti зачати засѣданье бѣть тыхъ точокъ, на которыхъ перестали минувшого разу. Але де тамъ! Зачинаютъ на ново зъ початку, и, о диво, якъ врійшло голосованье надъ 300 вр. для Змартвыхстанцѣвъ, то и тіи три павозе, що були перше „противъ“, замѣсяць змѣнили вже свое пересъѣдченье и голосували „за“. Внесене приято. Мы не сподѣвалисѧ того нѣколи. Крайний соромъ що люде, съ такъ змѣнчивыми поглядами заѣдають въ Радѣ, а такожъ встыдъ, що п. маршалокъ позволивъ на ново дискутувати надъ тими внесенями, — котрѣ вже разъ ухвалено!

Digitized by srujanika@gmail.com

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Ше о внесенију Шаршијида). Најважнији

справою, яка нынѣ залагоджуєся въ радѣ державої, есть безперечно внесеніе Шаршміда, хоч важноть его спочиває не такъ въ самомъ еї зиѣтѣ, якъ скорше въ томъ, що оно роздул знову дрѣмаючій пристрасті національний. Вже перша дебата выказала, якъ остро готовъ выступитъ противъ себе тѣ елементы, котрыхъ внесеніе с найбольше дотыкає; она выказала такожъ, що середъ павуючои нынѣ большости парламентарної не ма той правдивої згоды и спільноти интересовъ, котрій могли бы ту большоть зробити ненарушимою. Характеристичнимъ будо насампередъ при сїй дебатѣ то, що ческій посли самодїй виступили рѣшучо противъ сего внесення були-бы радо откинули его заразъ не отсылаючи впередъ до комисії. Пос. Ригеръ заявивъ въ палатѣ: Мы голосуемо противъ сего внесення, б намъ хотятъ выдерти ровноправноть народну

котору наимъ забезпечила конституція. Мы голосуемо противъ него, бо не вѣримо, чтобы оно завело той миръ, котрого нѣбы бажае, а противно що оно ще болѣше заострить вражду, что оно по зостане безъ наслѣдкѣвъ и что отанеся новымъ жереломъ безконечной борбы народовъ въ Австрію, котра то борба може выклікати величезне небезпеченѣство. Противно поступили собѣ Поляки, они словами кн. Чарторыйскаго промовляли внесенье, а зоставили доперва въ комиссіи зазначити свое становище супротивъ него. Хоче не можна отже вже въ сего припускати, щобъ польскій послы зорвали зовсѣмъ съ Чехами, та однакожъ характеристичнымъ есть, что они не годились съ ними на простѣ откиненіе сего внесенія, чимъ и наразили собѣ Чеховъ. Молодоческій органъ „Nag. Listy“ поднялъ страшный крикъ въ вѣрность союзникѣвъ и даже просто: „Наші союзники зрадили насъ! Найприкѣйше доткнуло Чеховъ, що Поляки покинули становище, які доси займали. Уголанье внесенія до комиссії скрыває въ собѣ небезпеченѣство для єдности правиць, бо жъ нѣхто не може предвидѣти, що стане въ комиссії, а есть обава, що Чехи будуть мусѣли зробити клерикаламъ и другимъ партіямъ значнї уогуцкя, щобы внесеніе се упало въ комиссії“. Староческій органъ „Politik“ стараєся знану доказати, що для Чеховъ нема нѣякого небезпеченѣства. Посля „Politik“ подуть съ Чехами не только Поляки, котрыхъ отже нѣяко не можна уважати за зрадниковъ, але такожъ клюбъ Гогенварта, тирольскій консерватисты, павѣть и буковинські Румуни. На волкій случаю кончитъ згадана газета, мы ще не зрадженій не потребуемо собѣ домовинъ кущувати. Наїзає нѣйшою прчиною, задля котрої внесеніе Шарпнера таєть заподозрюю Чеховъ, ать що въ

сеною съмъ выпущено зовоъмъ Галачину и
признано въ нѣмъ вѣмецкій языкъ павѣгъ
краевый, коли противно словенскій языкъ
Каринтии признано краевымъ. Чехи доказу-
отже, что цѣле внесенье есть лвьшъ головно-
раховане противъ нихъ, отже и не давно, що
съ цѣлою силою противъ него выступали,
дѣбно якъ поступование Поляковъ, такъ та-
и занепокоило Чеховъ до певной мѣры и вы-
лење правительства. Подчасть дебаты надъ
сеньемъ заявивъ именно гр. Таффе, що пр-
тельство готово встути до комисіи и стар-
тамъ по своей силѣ пояснити цѣлу справу,
туально причинитися до якогось пороазумѣнія.
побѣжнѣмъ однакожъ лишь переглядѣ, сказавъ
Таффе, побачивъ онъ вже, що проектъ сей
въ права екзекутивы. Есть отже обовязокъ
вительства стерегчи интересы державы и
кати такихъ формъ, котрии непротивятся съ
дливымъ жаданіямъ народовъ. Послѣдніи са-
неуспокоютъ однакожъ Чеховъ и они отверг-
нѣ кажутъ: зелѣзный ланцухъ прорвался
формально, але потѣшаются тымъ, що коли
де до самой рѣчи проекту Шаршмѣда, г-
знову и тымъ сильнѣйше ще замкнется.
(Послы-Русины) въ радѣ державы
Мандичевскій, Озаркевичъ Станиславъ

мовичъ завязали, якъ доносятъ вѣденъскій газета, о сѣмъ клубѣ яко ново завязавшомъ, клубъ завязано ще въ самомъ початку сената заразъ по открытю рады державы новыхъ выборахъ, якъ то мы своего часу дали. Не менше такожъ характеристичною звѣстка вѣденъскихъ газетъ, що программа клубу не есть ще звѣстна. „Politik“ донесъ сей клубъ постановивъ выполнить до конца и что послы Озаркевичъ, Сѣнгалевичъ и дычевскій стоять оупротивъ внесения Шаршида на тѣмъ самомъ становища, що въ друга скій послы и уважаютъ такъ само се въ яко таке, котрого не можна принять.

(На вторковомъ засѣданію рады держ
выбрано до комиссіи для податку баржевог
ииншии пословъ: Рацапорта, Бѣльвьского,
и Воляньского; до комиссіи для внесенія
мнда пословъ: Охримовича, Яворског
кавского, Чарторыйского, Смажевокого, Бо
ского и Гавзнера; оттакъ Ригера, Троян
гамера, Грегра, Кляма, А. Лихтенштайн
бахера, Гербста, Хлюмецкого, и др. Зъ
Корониніого не выбрано до сей комиссіи
и для того клюбъ сей ухваливъ резолюц
котрой означае поступованье большости
котра выключаетъ репрезентациіи жител
ыхъ провинцій въ такъ важной справѣ.

(Дамаскъ бар. Пико.) Цесарскимъ р-
томъ увѣльненый бар. Пико зъ дотепер
свого становища, а на его мѣсце до тыхъ
управы именованный шефъ сектіи бар.
вальдъ. Хто буде наслѣдникомъ бар. П-
си ще не знати; наибѣльше ще можна пр-
ти, що або бар. Чедикъ, теперѣшній д-
зелѣзницъ державныхъ або бар. Витекъ.
рятъ такожъ, що бар. Пико думає зложити
мандатъ посолскій изъ Стиріи. Що стало
чиною димисіи бар. Пика, трудно отгадати
ворятъ вправдѣ, якъ и мы то вже доносимъ
якесь непорозумѣніе въ справѣ щадиць
выхъ, але зъ другои стороны знову газет-
заційній съ тріюмфомъ голосять, що опозиція
лась причиною его димисіи. Ся поголосокъ
такожъ щось за собою, коли зважимо съ
злостею канулась була недавно епозація
нистра торговлї и що она то була такожъ
но причиною, для чого уступавъ своего часу
стеръ просвѣты бар. Конрадъ.

Загранічні Держави.

На Балканъ. Дня 13 с. м. жълт
Константиноополи підписано болгарско-тур-
года и представитель державъ Сандъ-шо-
лидовъ и бар. Калисъ згодились вже буда-
му, въ якой мала бути угода уложевъ, въ
разъ наспѣло заявленье князя болгарскаго
онъ не годится на угоду съ Туреччаною
крою роооїйского. Онъ не хоче бути гей-

Через Ред. Альфа прислали:

Часопись "Зоря" П. Т. О. Я. Г. въ Трибуховицахъ 2 зр.; А. З. въ Балдѣ 2-50 зр.; Чатальна въ Сокали 1-50 зр.; о. И. Г. въ Турю 2 зр.; о. А. Н. въ Мшанца 5 зр.; И. Д. въ Серавѣ 1-25 зр.; о. С. Л. въ Серафиницахъ 2-50 зр.; о. И. Р. въ Ферескули 5 зр.; о. Е. К. въ Боску 5 зр.; о. И. Л. въ Коломыи 1-25 зр.; о. А. Б. въ Вихторовѣ 1 зр.; С. О. въ Перемышли 2 зр.; З. Г. въ Нѣбрѣ 1 зр.; о. А. Г. въ Гималовѣ 1-25 зр.; о. И. М. въ Юнашковѣ 2-50 зр.; П. Е. въ Харковѣ 3-10 зр.; И. М. въ Варшавѣ 3-72 зр.; о. С. К. въ Шельшакахъ 5 зр.; о. И. А. въ Зарудо 2-50 зр.; о. В. Г. въ Грабовѣ 2-50 зр.; о. З. П. въ Манастырникахъ 5 зр.; о. И. Д. въ Кіївському 2-50 зр.; Г. К. въ Калушѣ 5 зр.; о. В. П. въ Верхратѣ 2 зр.; Г. П. въ Перегиньску 1 зр.; А. Я. въ Кіевѣ 6-15 зр.; о. А. Л. въ Обреховѣ 5 зр.; о. Б. П. у Бѣднѣ 5 зр.; о. Д. Х. въ Даничії 2 зр.; о. И. Д. въ Ясеневѣ 2-50 зр.; о. В. С. въ Коломыи 2 зр.; П. Д. въ Бережанахъ 2 зр.; о. Т. С. въ Сущинѣ 5 зр.; Чатальна въ Бѣлчи 5 зр.

Для "Зеркала": П. Т. Я. Г. въ Триб. 2 зр.; А. З. въ Бѣл. 2 зр.; И. Ш. въ Браткѣ 2 зр.; Г. В. въ Зел. 2 зр.; И. Д. въ Серавѣ 1 зр.; И. Д. въ Кук. 2-50 зр.; А. С. въ Стобнѣ 1 зр.; Е. К. въ Боску 4 зр.; А. Б. въ Вихторовѣ 1 зр.; С. О. въ Перемышли 1 зр.; Т. Е. въ Поп. 1 зр.; А. Г. въ Гимал. 1 зр.; И. М. въ Варшавѣ 2-30 зр.; С. К. въ Шельшакахъ 5 зр.; В. П. въ Верхратѣ 2 зр.; Г. П. въ Перегиньску 1 зр.; М. Ч. въ Верхобужи 1 зр.; Е. Х. въ Малашиницахъ 1 зр.; Т. С. въ Сущинѣ 5 зр.; Чатальна въ Бѣлчи 5 зр.

На Словарь Желеховскаго: П. Т. А. З. въ Балдѣ 3 зр.; о. М. З. въ Мшанца 1 зр.; о. И. Д. въ Ясеневѣ 2 зр.

На Батьківщину: П. Т. Читальня въ Сокали 3 зр.; о. М. З. въ Мшанца 1 зр.; Братство въ Лопацѣ 4 зр.; Братство въ Грабовѣ 4 зр.; о. И. М. въ Новаци 2 зр.; П. М. въ Стобнѣ 1 зр.; о. Е. К. въ Боску 4 зр.; С. О. въ Перемышли 1 зр.; о. А. Г. въ Гималовѣ 1 зр.; о. И. М. въ Юнашковѣ 1 зр.; Чатальна въ Корчинѣ 2 зр.; о. И. А. въ Зарудо 2 зр.; о. В. П. въ Верхратѣ 4 зр.; А. Я. въ Кіевѣ 6-15 зр.; О. А. Л. въ Одреховѣ 4 зр.; А. М. въ Одреховѣ 1 зр.; о. В. П. въ Глинську 2 зр.; о. И. Я. въ Старой Соли 1 зр.

Для "Strażnicy Polskiej": о. И. З. въ Лопацѣ 1-75 зр.

На "Вѣстник Нар. Дому": о. А. Т. въ Завишахъ 50 кр.

Для "Пролома": Чит. въ Сокали 2 зр.

Для "Науки": Чит. въ Сокали 2-60 зр.; Чит. въ Корчинѣ 3 зр.; о. В. П. въ Глинську 5 зр.

Найдешевые русскелитературне выдаванія "Руско-украинска Библиотека Евгения Олесницкого" выходятъ у Львовѣ почавши отъ 1-го грудня р. 1884.

Досі виходи 10 випусківъ, об'ємъ юнихъ слѣдуючій літературный ма-теріалъ:

1. Запорожць, оповѣданіе Ивана Нечи-Левицкого 10 кр.
2. Соцій нари молодого піхотина, оповѣданіе В. Барбінського 10 кр.
- 3-4. Оновідданія Олексія Стороженка (Серія перша) первістю 20 кр. по випущенню сконсервованыхъ чистей 10 кр.
5. Prima Vega, поезія Юлії Шмайдеръ 10 кр.
6. Оновідданія Д. Мордовцева 10 кр.
- 7-10. Юрій Горовенко, поезія Красючка 40 кр.
11. Въ Карпатахъ, Ів. Нечиа Левицкого, цѣна 10 кр.
12. Галицій образки, Ів. Франка, серія I, цѣна 10 кр.
13. Лихій день, Григорія Григоровича, цѣна 10 кр.

Предплатувати можна на більше число випусківъ наразі, переозываючи вповніну квиту (1 або 2 зр.) на руки випадав (ул. Словакского ч. 6). Замовляти можна такожъ поодинокій випускі, додаючи за поодинокій випускъ 2 кр., а за подвійний 5 кр. за оплату порта

Конcessiоноване заведенье публичныхъ послугачьвъ

МИХАИЛА ВАЛІХЕВИЧА

при площаді Галицької ч. 7 у Львовѣ

поручачеся Поважливий П. Т. Публицѣ и єн ласкавымъ взгля- дамъ до всякої послуги публичної, якъ:

до перевозження меблівъ, знарядьвъ домовихъ при перепроваджуванню; опакованье такъ меблівъ, якъ такожъ и всѣлякихъ іншихъ предметовъ, висылки товарівъ на залѣзницѣ и достави зъ залѣзницѣ.

Дѣяльність ту виконується власними прирядами до того умисно удержануваными.

За всяку роботу поручену заведену, ручатся не толькъ власною фірмою, але крімъ сего и кавцію, зложену въ Магістратѣ мѣста Львова.

Выказы порожніхъ помешкань удержануются стало и бесплатно въ заведену до перегляду.

1591 1-6

Підъ управою Фавстіна Бѣляка.

КОНТОРА ВЫМЪНЫ

ц. к. уприв. галиц.

Акцій. Банку Гипотечного

купує и продає

всѣ ефекты и монеты
подъ найприступнішими условіями.

5% Листы Гипотечний и 5% Листы Гип. преміований

котрій посли закону зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвишою постановою зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщування капиталової фондовихъ, пунцилярныхъ, кавцій супружескихъ війсковихъ, на кавцію и ваді

можна въ сей Конторѣ получить.

(до вилювання съ 10% премію т. е. по 110 за 100)

Всѣ припоручена зъ провінції виконуються безъ проволоки по курсу днівнѣмъ, на числячи нѣякої провізії.

5 килевї БОЧОВКИ ВИНА

поручас

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1545 (9-52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочовка Гегеляского столового . 2 зр. 10 кр.

1 " Гегеляского столового яч-

шої якости 2 зр. 30 кр. и 2 " 50 "

1 " Гегел. стол. ароматичного 2-70 и 3 зр.

1 " Самородного витравного . 4 зр. 30 кр.

1 " Ермелекі-Бакаторъ стол. 2 " "

Червона вина: 1 бочовка Viszontai 2 " 50 зр.

1 бочовка Viszontai старе 3 " "

Повыше наведеніе цѣни розумуются вразъ

съ бочовкою окованою желѣзными обручами и о-

плачеными портомъ почтовымъ, такъ що благо-

оклонный отвиратель жалізнихъ більше коштівъ

не поносить. Купуючи вина особисто толькъ у

продуцентовъ ручить за здоровъ добръ, натураль-

ній и лучшій вина якъ зъ

Вершець, и проісить о ла-

скавій замовленії.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Вінницю, Кременчукъ, Кіївъ, Одесу, або въ інші

міста України, але відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ

Львовъ можна толькъ зъ бочовкою

зъ відъєханнямъ відъ конторы

зъ бочовкою.

Покупаючи вина зъ бочовкою

можна відъєхати зъ конторы въ